

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae
Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.**

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

De Lingurum Imperio in mari Ligustico. Cap. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

1. De Studio
militari. l. 1.
§. 5. nu. 2.
2. Plutarch.
in Aemil.
Iust. Lips. de
Milit. Rom.
l. 3. Dial. 2.
3. Sallust. in
Iug. th.
4. Plutarch.
in Mario.

scribentur, vt firmis argumētis doctissimus Gabriel Naudæus demonstraui: Quapropter Romani in suis exercitiis, inter auxiliares milites, Ligurum quoque cohortes habuerunt, e³ quibus gregarius quispiam, suo astu, ac industria, C. Mario Imperatore, munitissimam in Numidia arcem Rom. Populo acquisiuit; & auxiliares Ligures, eodem Duce in bello, quod aduersus Teutones a Romanis gestum est, fufis Ambrosibus, summæ virtutis, ac fortitudinis dedere testimonium.

De Ligurum imperio in mari

Ligustico

CAP. IV.

ERVNTAMEN satis vagari sumus, et tempusque iam est, vt ad mare reuertamur, vnde diuertimus; Sed antequam nauem conscēdimus, videndum est, quid ex peragrata Liguria ad mare referamus. Regionem itaque inuenimus nemorosam, refertamq; materia ad naues extruendas: Incolas indurato ad omnes labores corpore, audaces, industrios, liberos, mercaturæ deditos, ac maxime bellicosos, qui nauigationem exercentes, non Sardo, Libycoque modo pelago, sed Orientali etiam nauigarent. Sane si memoria repetamus, quæ superiori libro differuimus, cum ad mare siti essent,

in

in quo non deerant portus, ubi classes haberent, Corsicamque insulam possiderent, cuius incolae primi ipsi fuerunt; consequens est, ut eius maris principatum obtinerent. Neque enim omnino verisimile est, populos bellicosos, a nemine adhuc domitos, maris adiacentis usum communem ceteris reliquisse, qui non modo mercaturæ, & militiæ, rei que nauticæ dediti essent, sed etiam piscatû exercerent, ac Thynnorum præsertim, in quo illos peculiari industria usus fuisse legimus; Nam cum reliqui magnis retibus, (Cetotheria appellabant) Thynnos caperent, Ligures maximis, & firmissimis hamis ferreis eos pisces expiscabantur. Ac omnino erat necessarium, ut sterilem regionem habitantes, ad mare se converterent, atque ex eo prouentum, fructumque caperent, quo vitam tolerarent, exemplo Phocensium, qui ex ignauitate, ac macie terræ coacti, studiosius mare, quam terras exercuerunt. Cum itaque maritimus prouentus, cum piscatus, tum etiam mercatura, Liguribus adeo esset necessarius ad vitam traducendam, consequens est, eos illum sibi fecisse proprium, nec tolerasse, ut alij eius essent participes, ideoque armata nauigia in portibus habuisse, quibus maris dominium aduersus externos tuerentur. Neque commeatus parandi ad alendam classem, poterat deesse commoditas, cum Corsica huic sufficeret, & magni sumptus haud essent faciendi,

1. Senec. in
Consolat. ad
Albin, c. 8.
Solin. Poly-
hist. c. 7. Is-
dor. Etymol.
l. 14. c. 6.

2. Apud
Aelian. de
Animal. l. 13.
c. 16.

3. In fin. l. 43

propter copiam materiæ ad extruenda nauigia,
 & alacritatem, inclinationemque, ac frugalita-
 tem virorum, qui spôte ad arma erant propensi,
 & exiguo vilique cibo famem, sitim aqua ex-
 tinguebant. His coniecturis motus a suspicione
 non absun, quin cum apud scriptores reperi-
 mus factam mentionem de Tyrrhenorum ma-
 ritimo dominio, id dominium nostrorum Ligu-
 rum innuat: quam suspensionem auget Diony-
 sius Halycarnasseus, solers, atque accuratus anti-
 quitatum indagator, qui nobis est author, pri-
 scis temporibus ante bellum Troianum, Tyr-
 reniæ nomen per Græciam adeo celebre fuisse,
 vt tota Italia, qua Occidentem spectat, nullo
 gentium discrimine, eo nomine appellaretur.
 Hinc factum fortasse est, vt Græci scriptores, qui-
 bus notiores erant Tyrrheni, Græca gens, quam
 Ligures, cum hos mari dominatos scribere de-
 buissent, illos scripserunt: quo errore decepti Græci
 non modo, sed Latini etiam aliquot, mare Infe-
 rum totum, quod Italiam ad Occidentem alluit,
 Tyrrhenum appellarunt, nulla de Ligustico fa-
 cta mentione, Liguresque maritimam Tyrrheni-
 oram colere tradiderunt. Atqui veterum Ligu-
 rum maritimum dominium non his solis niti-
 tur coniecturis. Memoria siquidem proditum
 est, illos ad hoc dominium exercendum, Roma-
 nis in Hispanias tendentibus, non terra modo,
 sed mari etiam restitisse, fuisseque adeo poten-
 tes,

1. *Antiquit.
Rom. l. 1.*

2. *Polyb. l. 2.
Strab. lib. 4.
Procop. Go-
thic. l. 1.
3. Varr. de
re rustic. l. 3.
c. 9.*

4. *Strab. d. l. 4*

-orq

s X

tes,

In Mari Ligustico. Lib. II. 169

tes, vt vix magni exercitus, classesque armis, ferroque sibi transitum aperirent, ac Romanos, cum ijs octogesimum ad annum belligerantes, difficulter effecisse, vt publice permeantibus via ad CIOIO passus laxaretur: quod Strabo narrans, potētissimi populi fortissime, præclarissimeque, pro Patria, pro libertate gesta, aduersus hostes apertos, iniurioseque vim inferentes Romanos, latrocinia peruerse appellat. Tantum scilicet potuit Romana fortuna, vt etiam scriptorum sty- lum duxerit in triumpho, effeceritq; vt quod syn- cere illi scribere, narrareq; debuerant, in contu- meliam cæterarum gentium verterent, quasi ex aliena ignominia Romanorum gloria constaret. Infulsa sane, & incauta adulatio, quæ cum victum deprimat, virtutem victoris extenuat. Nos autem haud æquo Marte signa conferimus cum istis adulatoribus, qui careamus testibus, quibus pos- simus illos confutare; cumque tantummodo il- lorum extent scripta, qui vt vni populo gratifica- rentur, reliquos omnes vituperarunt, de hostium quasi castris arma fumere cogimur, quibus illos oppugnemus. Ligures magnis viribus terra, ma- rique Romanis, Patriæ suæ hostibus, restitisse, narrat Strabo; An iure hoc latrocinia exercere appellet, quisquis Romanis adulari nolit, iudi- cabit. Sed ne dum ignominia Liguribus verti posset, quod latrocinia mari exercuissent, cum latrocinium eiusmodi priscis illis temporibus gloria ha-

1. Iust. 1.43

170 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

haberetur, vt Trogus testatur, cæterum Ligures non minus quam terrestre, maritimum imperium aduersus Romanos tutati sunt. Et quamuis multis cladibus fuissent afflicti, classem nihilominus deducentes P. Cornelio Lentulo, M. Boetio Pamphilo Romæ Coss. maritimos Massiliensium agros reddiderunt infestos: neque prius imperium maris cessere, quam terrestri potentia spoliatis C. Mutienus Duumuir duas & triginta naues, quæ ipsis e tot cladibus superfuerant, ademerit, Gubernatoresque, ac nautas in carcerem coniecerit.

1. Lih. 1.40.

De imperio Romanorum in eodem mari.

CAP. V.

 ED Romani bello Punico secundo maritimæ oræ Ligusticæ maiori parte potiti, Corsicaque, ac Sardinia, maris dominium Liguribus adimere, & posita in Sardinia portibus classe, imperium exercere ceperunt.² Cum itaque Carthaginienfis Mago, Amilcaris filius, ex minore Balearium insula, triginta ferme cum rostratis nauibus, & multis onerarijs, Ligusticum intrasset, nullisque Romanis præsidijs, aut classibus maritimam oram tutantibus, repentino aduentu Genuam cepisset, fecissetque prædam, ex Occidentali Liguria, decem tantummodo retentis rostratis in Saonæ portu, reliquas octo-

2. Idem l. 28.